

PORTFOLIO

Tässä
kannessa on
minun ottamat
kuvat

ANNELI PÄIVÄNSARA
HENKILÖJUTUT

AJANKOHTAISUUS & UUTISKYNÄ

Koomikko Sami Hedberg tuo uuden klubin Fuengirolaan

Fuge Clubin avaa 18.10. El Quattro -esitys, jossa esiintyy myös Hedberg itse.

TEKSTI Anneli Päivänsara
KUVA Mira Tiinanen

SAMI HEDBERG tuli suomalaisille tutuksi 20 vuotta sitten, kun hän voitti SubTV:n *Get up, stand up* -kilpailun vuonna 2005. Hedbergille ei kuitenkaan aina ollut selvää, että hän alkaisi viihdyttää yleisöä. Sen hän kyllä tiesi, että haluaa tehdä jotain haastavaa ja luovaa.

Sami oli herkkä, ujo ja hiljainen lapsi, joka menestyi koulussa. Hän sai kasvatuksen, johon kuului paljon rakkautta, läsnäoloa ja välittämistä. Hedbergin isällä oli tapana sanoa, että "Verot pitää maksaa ja naisesta täytyy pitää huolta." Huumorilla oli perheessä tärkeä rooli, joka auttoi jaksamaan myös silloin, kun Samin isä kuoli ja äiti jäi sairaseläkkeelle. Huumori ei koskaan kuitenkaan ollut keino lakaista haasteita maton alle, vaan se oli tapa käsitellä vaikeita teemoja eri kulmasta.

Lukion 9,1 keskiarvolla lopettanutta Hedberg opiskeli lukion jälkeen liiketaloutta, mutta viihdepuoli vei voiton. Suunta alkoi selvetä, kun hän pääsi opiskelemaan Teatterikorkeakouluun.

Hetken mielijohde toi täyspotin

Hedberg esiintyi ensimmäisen kerran *Get up, stand up* -kilpailussa hetken mielijohdeesta. Hän muistaa, miten kahdelle ensimmäiselle sketsille ei kukaan nauranut. Samin äiti oli ollut etukäteen huolissaan, kestääkö herkkä poika kritiikkiä. Kolmas sketsi sai kuitenkin koko yleisön räjähtävään nauruun. Sami jäi fiilikseen koukkuun.

Jälkikäteen koomikko näkee, että jo kouluaikoina hänessä kyti palo esiintymiseen. Se vain odotti oikeaa hetkeä.

Musiikin, juontamisen, näyttelemisen ja komedian genreissä seikkaileva monitaiteuri kertoo, että riman alitus on haastavaa, jos sen voisi myös ylittää. Esimerkiksi keikkoja suunniteltaessa hän pyrki ottamaan huomioon yhtä lailla esiintyjät sekä yleisön.

Ajatusmallin tuomat paineet näkyivät erityisesti stand up -maailmassa. Siinä missä toiset ehdottivat sketsien kierrättämistä, Sami halusi luoda joka kerta lavalle jotain uutta ja ainutlaatuista. Omiin liian korkeisiin standardeihin vastaaminen oli ajoittain hyvin haastavaa, mutta onneksi korona-aika toi perfektionismin armoa.

Työtä ohjaa missio tuoda iloa

Koronavuodet saivat myös oivalttamaan, miten suuri missio ajaa Samia lavalle. Live-

keikkojen loppuessa Samin tuli pohtia uravalintaansa uudelleen. Välillä liiketaloutta opiskellut Sami jopa harmitteli, miksei hän voisi olla bisnesmies, jonka ainoana tavoitteena olisi takoa rahaa. Mutta kun hän edes harkitsi esiintymisen lopettamista, tuntui se kuin luopuisi palasta itseään.

Huumori ja hyvän fiiliksen levittäminen ovat hänelle keinoja, joilla hän toteuttaa itseään ja parantaa maailmaa. Hän kuitenkin tekee töitä yleisöä varten: päivänä, jolloin siitä ei enää olisi iloa ihmisille, hän lopettaisi työt.

Muutakin kuin ihmisten naurattamista

Hedberg valittiin vuonna 2015 ansaitusti Suomen positiivisemmaksi ihmiseksi. Positiivisuus on monilahjakuudelle kuitenkin paljon muutakin kuin vain ihmisten ilahduttamista. Se on ennen kaikkea eteenpäin vievä elämänsenne, jolla selvittää haasteista ja opitaan virheistä.

Hedberg näkee myös komiikan syvemmin: ihmisten naurattamisen lisäksi se on keino kertoa vaikeista asioista. Hän on puhunut **Pirkka-Pekka Peteliuksen** kanssa koomikon viitasta, jota on välillä raskasta kantaa. Molemmat kuulevat usein kommenttia "heitä vitsi", mutta kumpikaan ei tunnustaudu vitsin kertojaksi. Vaikka Hedbergillä on aina aikaa faneille ja hän ei ole koskaan kieltäytynyt fanikuvasta, kaupan hyllyjen välissä hän on mielellään kuten kuka tahansa suomalainen, hiljaa ja yksin.

Menestymisen avaimet jokaisella itsellään

Hedberg on kiitollinen siitä, että hän menestyi pikkuhiljaa, jotta pää pysyi mukana. Silti hän on joskus kuullut kommentin: "Hyvähän sinun on, koska olet Sami Hedberg". Hedberg on kuitenkin rakentanut kaiken itse. Uransa alkuaikoina hänellä oli

käytännössä vain 500 euroa taskussa.

Sami kokee, että suomalaisesta sisusta ja jäärpäisyydestä on ollut paljon hyötyä. Jäärpäisyydeksi hän laskee sen, että tekee asioita omalla tavallaan ja pysyy itselleen uskollisena, vaikkei muut häntä ymmärtäisikään. Hän harmittelee sitä, että Suomessa asiat nähdään ja tehdään usein liian pienesti. Onneksi Hedberg on seurannut rohkeasti omia polkujaan, sillä se on tehnyt hänestä innovatiivisen edelläkävijän ja suunnannäyttäjän – ja nyt suunta näyttää Aurinkorannikolle.

El Quattro käynnistää Fuge Clubin

Komiikan vakavasti ottava Hedberg kokee, että El Quattro -projekti ja pitkäaikaisen haaveen, Fuge Clubin toteutuminen olivat juuri sitä, mitä hän eniten kaipasi: keltanokkana hän voi vain nauttia tekemisen ilosta.

Las Palmeras -hotellissa järjestettävä keikka starttaa samalla Fuge Clubin toiminnan. Iltakuudelta alkava keikka kestää parisen tuntia. Mutta illan ei suinkaan tarvitse päätyä siihen. Sitä voi jatkaa trubaduurin musiikin parissa drinkkiä siemällä ja hulppeaa merinäköalaa ihailien. Jatkot pidetään terassilla, joten edes katto ei ole rajana tunnelman kohoamisessa.

Keikasta ja Fuge Clubin avajaisista tulee mitä todennäköisemmin artistin näköinen: lämmin, rento ja hauska, ja myös laadukas. Ainutlaatuinen.

Marraskuussa 21.11. klubilla esiintyy **Anssi Kela** bändeineen ja joulukuussa 13.12. se toimii Hedbergin 20-vuotiskiertueen päätöspaikkana.

EL QUATTRO -SHOW

- 18.10. klo 18–20, Hotelli Las Palmeras, España-sali, Fuengirola
- Liput: Show 39 €, Show + jatkot 44 €, lippu.fi
- Lisätietoa: clubfuge.com

Fuge Clubin avajaiset + El Quattron keikka

AJANKOHTAISUUS & UUTISKYNÄ

*Thin Peace -
näyttelyn
avajaiset*

Tuomo Manninen mainitsee omaksi suosikkiteoksekseen Belfastissa kuvaamansa O'Neillin hautaus-
toimiston, joka nimestään huolimatta on ollut McMahanin suvun hallussa jo neljän sukupolven ajan.

Suomalaisen huipun valokuvia Málagaassa

Ateneo de Málagaassa starttasi suomalaisen
valokuvaajan Tuomo Mannisen näyttely Thin Peace.

TEKSTI Anneli Päivänsara KUVAT Tuomo Manninen, Katja Enarvi

TUOMO MANNINEN on yksi Suomen tunnetuimmista ja kansainvälisesti menestyneimmistä valokuvaajista. Ryhmämuotokuvien erikoistunut lahjakas taiteilija on matkustanut

RYHMÄMUOTOKUVIIN ERIKOISTUNUT LAHJAKAS TAITEILIJÄ ON MATKUSTANUT VUOSIKYMMENIÄ YMPÄRI MAAILMAA.

vuosikymmeniä ympäri maailmaa tutustuen eri maiden yhteisöihin ja kuvaten heitä.

Yksi taiteilijan tunnetuimmista teoksista on *We*-sarja, joka kuvastaa ihmisryhmiä, joita yhdistää ammatti,

harrastus tai yhteistyön tarve. Hänen valokuvansa tuovat esiin ihmisten välisen sidoksen, oli se sitten vapaaehtoista tai olosuhteiden sanelemaa. *We*-sarjaa on päässyt ihailemaan yli sadassa maailmanlaajuisessa näyttelyssä.

Uran nousukiito Venetsian biennaalista

Mannisen kansainvälinen ura sai merkittävän sysäyksen vuonna 2001 Venetsian biennaalista. Tällöin hän pääsi osallistumaan **Harald Szeemannin** kutsusta Venetsian biennaaliin *Plateau of Humankind* -näyttelyyn.

Mannisella oli pari vuotta sitten myös Madridissa näyttely nimeltä *Ihmeellinen luonto – Naturaleza increíble*. Se oli samalla hänen ensimmäinen yksityisnäyttelynsä Espanjassa.

Kun korona-aikana ihmisiä ei pystynyt kuvaamaan ryhmissä, Manninen siirtyi kuvaamaan luontoa – mutta omalla twistillään. Luontokuvat otettiin luonnonsuojelualueilta Helsingin rajojen sisällä siten, että jokainen kuva oli nimetty postinumeronsa mukaan.

Kielen opettelusta hyötyä

Taiteilijan ensikosketus Espanjaan olivat lapsuudessa perheen yhteiset lomamatkat Kanariansaarille. Manninen vietti myös kuukauden verran Espanjassa 1980-luvulla silloisen tyttöystävänsä kanssa. Barcelonasta Gibraltarille ja takaisin suuntautuneen matkan aikana koettiin kaikenlaista: tultiin kirotuiksi Rondassa ja sairastuttiin punatautiin.

Nykyään paljon espanjan kielen kanssa tekemisissä oleva Manninen hieman katuu, ettei ole aikaisemmin opetellut espanjaa. Kieli olisi ollut kätevä osata, sillä haastatteluhetkeä seuraavalla viikolla taiteilijan näyttely avataan sekä Málagaassa, Alcobendassa

että Meksikon Culiacánissa.

Espanjan kielelle olisi ollut käyttöä myös Mexico Cityssä, jossa Manninen käytti paljon Überin kyytiä. Espanjan opinnot Duolingon avulla aloittanut Manninen kertoo nauraen harmittelevansa sitä, että hän oppi vasta eilen, mitä tarkoittaa "oikealle" ja "vasemmalle" espanjaksi. Samalla hän on kuitenkin ylpeä siitä, että hän saa pian espanjan opiskelussa 300 päivän putken täyteen Duolingossa.

Näkemyksistä, ihmisytyydestä sekä arjen voimakkuudesta

Tuomo Mannisen *Thin Peace* -valokuvanäyttelyn avajaisia vietetään Ateneo de Málagaassa perjantaina 4. huhtikuuta. Näyttelyn nimi viittaa rauhan ohuuteen – siihen, miten se sitoo ihmisiä yhteen, mutta voi myös olla hauras ja katoava.

Näyttelyyn valittiin taiteilijan noin 500 valokuvan joukosta kokoelma, joka keskittyy nimenomaan konfliktien koskettamiin kaupunkeihin. Näyttelyssä on esillä kuvia, jotka on otettu muun muassa Teheranissa, Sometossa, Belfastissa, Sarajevossa ja Kambodžan Phnom Penhissä.

Valokuvaaja kertoo saavansa inspiraatiota kaikesta siitä, mikä jää uutisten ulkopuolelle. Hän kuvaileekin näyttelyään antiutistisarjaksi – se ei edellytä, että on tapahtunut jotain, vaan riittää, että jotain on olemassa.

Mannista ei niinkään kieho itse konflikti, vaan selviytyminen. Hän tuo teoksissaan esiin konfliktien keskellä elävien tavallisten ihmisten tavallisen arjen ja valoisan puolen. Kuitenkin tarkemmin katsoessa myös konflikti on aistittavissa jokaisessa kuvassa.

Lempikuvan taustalla uskoton tarina

Kysyessäni Manniselta hänen omaa suosikkikuvaansa mies toteaa, että kaikki kuvat ovat hänelle yhtä rakkaita. Kuitenkin yksi taiteilijan lempiteok-

sista on hänen Belfastissa kuvaamansa O'Neillin hautausmisto. Nimestään huolimatta hautausmiston omistaa McMahanien perhe jo neljännessä sukupolvessa. Kun McMahanin suvun isoisia osti aikoinaan hautausmiston O'Neillin suvulta, hän totesi, että entisellä nimellä oli niin hyvä brändiarvo, ettei sitä kannattanut vaihtaa.

Taulusta tekee kiinnostavan myös se, että koska hautausmisto sijaitsee aivan katolisen hautausmaan vieressä, heidän hautausmiston on haudannut kaikki IRA:n aktivistit vuosien varrella.

Valokuvaa pääsee tarkastelemaan Málagaan *Thin peace* -näyttelyssä.

Lopputulokset selviävät avajaisissa

Vaikka teema olisi sama, jokainen näyttely on erilainen. Vasta paikan päällä taiteilija tietää itsekin, minkälainen näyttely tulee. Näyttelytilalla on suuri vaikutus siihen, kuinka monta ja millaisia tauluja kuhunkin näyttelyyn valitaan sekä miten ne ripustetaan.

Tilan lisäksi myös tauluihin tulevat rautanaulat vaikuttavat kokonaisuuteen. Haastattelun jälkeen Manninen suuntaakin ostamaan teoksiin sopivia, oikeanvärisiä rautanauvoja ja jännittää, miten pääsee niiden kanssa lentokentän turvatarkastuksesta läpi.

Toinen näyttely Madridin alueella

Suomen Madridin-instituutti järjestää toisen Tuomo Mannisen näyttelyn Alcobendasin valokuvamusossa (*Museo de Fotografía de Alcobendas*). Alcobendasin näyttely on yksi suurimmista koskaan Espanjassa pidetyistä yksittäisen suomalaisen taiteilijan näyttelyistä, ja samalla *PhotoEspaña*-festivaalin ensimmäinen näyttely.

THIN PEACE

Paikka: Ateneo de Málaga, Calle Compañía, 2, Málaga
Ajankohta: 4.4. – 31.5.2025
Sisäänpääsy: Ilmainen

Tuomo Manninen näyttelynsä avajaisissa Málagaassa. Hän on kuvannut ryhmämuotokuvia vuodesta 1995 lähtien ympäri maailmaa.

COSTAN VAIKUTTAJA

YRITTÄJÄ VILLE WITKA:

”Olen oliiviöljyn Don Quijote”

Vasta luettuaan Oliiviöljyn menetetty neitsyys -kirjan, Witka ymmärsi, miten upea ja arvokas raaka-aine oliiviöljy onkaan.

Ville Witka kokee olevansa oliiviöljyn Don Quijote, joka taistelee suomalaista rypsiöljy- ja margariiniteollisuutta vastaan yksillä maailman puhtaimmilla ja terveellisimmillä raaka-aineilla. Hänestä olisi hienoa, että ihmiset eläisivät joka päivä niin, että antaisivat toisille ihmisille energiaa, eivätkä ottaisi sitä.

TEKSTI Anneli Päivänsara KUVAT Haastateltava

Miten koet vaikuttaneesi Aurinkorannikon suomalaisyhteisöön?

Olen aina keuhunut aluetta haastattelujen yhteydessä ja pyrkinyt oikeasemaan mielikuvaa siitä, minkälaiset ihmiset täällä asuvat ja minkälaista täällä on asua.

Toisaalta se, että vietän täällä talvikaudet, sai minut arvostamaan Suomea entistäkin enemmän. Rakastan Suomen luonnon raiakautta ja puhtautta. Espanjassa ei myöskään nähdä niin upeita ruskun värejä tai tunnetta lehtien tuoksua. Huomaan helpommin molempien maiden parhaat puolet ja koen itseni yhtä aikaa yhä enemmän sekä isänmaalliseksi että kansainväliseksi.

Toki myös se, että minä suomalaisena valmistan Espanjassa oliiviöljyä, on osaltaan auttanut ihmisiä kokeilemaan oliiviöljyä ja ymmärtämään, mikä ero on marketissa myytävällä bulkkiöljyllä sekä perinteisellä, huippulaadukkaalla oliiviöljyllä.

Mikä toi sinut Aurinkorannikolle tai yleensä Espanjaan?

Äiti ja sisko olivat vuositolokalla puhuneet siitä, miten aikovat muuttaa eläkepäivikseen Espanjaan. Heidän sijastaan minä toteutin haaveen, kun kaveri pyysi mukaansa tänne muutamaksi kuukaudeksi talvella 2013–2014. Rakastuin paikkaan saman tien. Seuraavana vuonna olin täällä neljästä kuukaudesta. Siitä lähtien olen asunut talvet täällä.

Miten päädyit nykyiseen työhösi?

Yrittäjyys ja taiteellisuus ovat kiinnostaneet minua aina. Olin Salon nuorin yrittäjä vain 17-vuotiaana. Yrittäjämäinen mielenkiinto on ollut aina ollut

intoshimo – yrittäjänä ja taiteilijana saan toteuttaa itseäni. Esikuvanani on ollut varsinkin diplomi-insinöörinä toiminut isoisäni, joka teki todella luovia asioita.

YRITTÄJYYTEEN MINUT ON OHJANNUT INTOHIMO – YRITTÄJÄNÄ JA TAITELIJANA SAAN TOTEUTTA ITSEÄNI.

Mainittakoon tässä yhteydessä myös teemaa sivuten se, että päädyin *Maajussille Morsian* -sarjaan, koska tuotantoyhtiö minua sinne pyysi, en siis itse kertonut haluavani maajussiksi. Ohjelmassa mukana oli kuitenkin oikein mukava kokemus.

Onko Espanja avannut sinulle uusia mahdollisuuksia?

Vaikka kuinka paljon! Pääsen myymään täällä suomalaisia designtuotteita. Espanja on myös mahdollistanut koko oliiviöljybisneksen. Alun perin ajatukseni oli keskittyä oliiviöljyssä tyylikkääseen muotoiluun, mutta kun tutustuin oliiviöljyyn ja sen historiaan paremmin, oli se melkein hengellinen kokemus.

Vasta silloin ymmärsin, miten hieno tuote on kyseessä ja miten pitkä, upea perinne sekä historia sillä on. Meidän alueemme vanhimmat puut ovat noin 1 300–1 400 vuotta vanhoja. Yllätyin, miten monia terveysvaikutuksia aidolla oliiviöljyllä on.

Mitkä koet tämänhetkisen työsi suurimmiksi haasteiksi?

Espanjalaisen yrityskulttuuriin tu-

haasteensa. Tunnen olevani kuin Don Quijote, joka taisteli tuulimyllyjä vastaan, sillä oliiviöljyä on väärennetty kautta aikojen. Koen missiokseni tehdä kaikkeni, jotta pitkä historia, perinne ja aitous jatkuvat myös oliiviöljyn saralla.

Yksityiselämässä on välillä haastavaa selittää ihmisille, joille yritys ei ole yhtä kuin osa omaa identiteettiä, ettei työtä ja yksityiselämää voi erottaa toisistaan. Ne ovat tapa toteuttaa itseä ja kulkevat samassa paketissa.

Myös moderni myynti ja markkinointi tuovat omat haasteensa, eli some. Välillä arveluttaa antaa niin paljon valtaa monikansallisille jättimedioille.

Aikaisemmin halusin myös pitää kaikki langat itselläni, nykyään onneksi osaan jo päästää irti siltä osin kuin tarvitsee.

Mottonani on, ettei ole olemassa vastoinkäymisiä, on vain väärin ymmärrettyjä myötäkäymisiä. Minulla on myös hienoja ammattilaisia tässä apuna.

Mitä sinulla on juuri nyt meneillään?

Oliiviöljyn sadonkorjuu alkaa pian, ja uuden sadon myötä ensi vuodelle on tulossa uusia tuotteita. Myös musiikin puolella on luvassa uutta.

Usein sanotaan, etteivät miehet pysty tekemään montaa asiaa yhtä aikaa, mutta täytyy sanoa, ettei se päde minuun.

Muotoilijan luova ja ekologinen ajattelu näkyy esimerkiksi näissä teollisuuden ylijäämämateriaalista valmistetuissa jakkarissa.

Ville Witka

Missä asut? Salossa ja Fuengirolassa.

Mistä on kotoisin? Salosta.

Mikä on ammattisi? Yrittäjä ja taiteilija.

Mistä sinut tunnetaan? Kuka mistäkin: muotoilijan ammatista, musiikista ja Don Witka oliiviöljystä, jotkut nykyään myös Maajussille Morsian -ohjelmasta.

Ville Witka

LAAJAT KOKONAISUUDET & REPORTAASIT

KOTI ESPANJASSA

KODIN OSTO JA MYYNTI • VUOKRALLA ESPANJASSA • SISUSTUS JA REMONTOINTI • VINKIT ASUMISEEN

A portrait of Raija Orasen, an elderly woman with short, light-colored hair, wearing glasses and a blue and white patterned sweater over a striped turtleneck. She is smiling slightly and looking towards the camera. The background is a soft, out-of-focus indoor setting.

Torreblancasta inspiraatiota kirjan sivuille

Raija Orasen elämä on täynnä tarinoita – sekä kirjoissa että tosielämässä. Espanjan aurinko ja mielikuvituksen voima ovat kuljettaneet kirjailijaa. Tänä vuonna hän julkaisee 50. kirjansa.

• Teksti ANNELI PÄIVÄNSARA • Kuvat ANNAMARI FILPUS

Raija Orasen

LAAJAT KOKONAISUUDET & REPORTAASIT

Raija Oranen

Kirjailija vaihtoi Suomen loskan Espanjan valoon alun perin lääkärin suosituksesta. Kodin keittiöstä näkyy Välimeri.

RAIJA MUUTTI ESPANJAAN SYKSYLLÄ 1998, KUN LÄÄKÄRI SUOSITTELI HÄNELLE AURINKOISTA ILMASTOA.

Raija Oranen on yksi tuotteliaimmista ja monipuolisimmista suomalaisista kirjailijoista, jonka tuotantoon kuuluu yli 100 teosta. Valikoimiin kattaa niin romaaneja, lastenkirjoja, novelleja kuin elokuva- ja televisioäksikirjoituksiakin. Hän on erityisen tunnettu televisio-sarjoistaan *Ruusun aika* ja *Puhtaat valkeat lakamat*. Rakastetut TV-sarjat ovat ilmestyneet myös kirjoina. Lisäksi hän on kirjoittanut monia kirjoja, joissa seikkailevat myös hänen hyvin rakkaat koiransa.

Raija muutti Espanjaan syksyllä 1998, kun lääkäri suositteli hänelle aurinkoista ilmastoa masennuksen hoitoon. Espanjan ilmasto, valo sekä säännöllinen valorytmi autoivat molempiin.

– Keväät ja kesät ovat Suomessa ihania, mutta kaamosaika on kamalaa. Useana vuotena stressasin jo juhannuksena, että kohta se taas alkaa!

TASAISESTA LA CALASTA MÄKISEEN TORREBLANCAAN

Ensimmäinen asunto löytyi La Cala de Mijasin rantatöyräiltä vain kahden viikon Espanjassa oleskelun jälkeen. Oraset nauttivat upeasta, aivan meren rannassa sijaitsevasta asunnostaan nelisen vuotta. He kuitenkin totesivat kahden asunnon omistamisen käyvän liian raskaaksi, sekä kukka-

rolle että fyysikalle. Molemmissa kun oli suuret lainat sekä pihat, joita tuli hoitaa.

– Välillä tuntui, että olimme työleirillä. Pidempiäaikainen vuokra-asunto Espanjassa on ollut ehdottomasti meille fiksumpi vaihtoehto. Mikäli asuisimme vakituisesti täällä, myös lapsenlapsia tulisi aivan liian kova ikävä, Raija tiivistää.

La Cala de Mijasien jälkeen tutuksi ovat Aurinkorannikolla tulleet niin Carvajal kuin ranta-paseokin. Flamingo-taloyhtiössä Oraset asuivat noin kymmenen vuotta, kunnes Flamingo meni peruskorjaukseen. Sen seurauksena he totesivat, että Espanja oli nyt valitettavasti heidän osaltaan tässä, ainakin vähäksi aikaa.

Ja samalla tapahtui jotain uskomatonta: Oraset kuulivat, että heidän poikansa ostaisi itselleen asunnon Aurinkorannikolta – ja siten heillä olisi jälleen paikka, missä vierailta.

Raija oli myös haastatteluhetkellä poikansa asunnossa yhdessä miehensä Jyrkin ja koiransa Topin kanssa. Topi tulikin innoissaan meitä vastaan, kunnes koki suuren pettymyksen: vastassa olikin vain haastattelija ja valokuvaaja, ei kukaan tuttu. Alkuharmituksen jälkeen Topi kuitenkin lämpeni meille ja poseerasi kameran edessä huipumallin elkein.

Raija mainitsee Espanjasta innoitusta saaneen Punaisten kukkien puutarhan ainakin yhdeksi lempitekoikseen.

URAN ALKUPUOLELLA ORANEN KIRJOITTI PARHAIMMILLAAN ROMANIN UUSIKSI JOPA 28 KERTAA.

Raija ja Jyrki Orasella on viisi lastenlasta, joista vanhin on jo aliupseerikoulussa. Pariskunnan mukana kulkee Topi-koira.

– Tämä asunto on kaikin puolin aivan ihana! Siinä on vain yksi huono puoli: mäkinen maasto. Täältä on hankalaa päästä minnekään, kun en itse aja autoa täällä ja olen siksi täysin Jyrkin armoilla, Raija selittää Topi sylissänsä.

KIRJOITTAMINEN ON OSA IDENTITEETTIÄ

Tosin kirjoittaessaan Raija uppoutuu niin suuresti omaan maailmaansa, ettei edes tiedosta, kenen kanssa tai missä on.

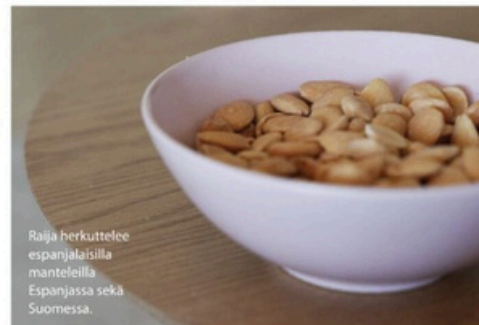
– Kun kirjoitan, uppoudun kokonaan eri todellisuuteen. Joskus sukellan jopa niin syväle, että päähenkilö seuraa arkeen. Esimerkiksi *Mannerheimista* kirjoittaessani puhuin kirjassa minämuodossa. Illalla televisiota katsoessani kuulin, miten Mannerheim jatkoi yhä tarinoidensa kertomista. En pystynyt keskittymään TV-oh-

jelmiin ja kysyin toistuvasti Jyrkiltä, mitä ohjelmassa tapahtui. Jyrki jo huolestui, että aivoissani on katkennut verisuoni! Mutta kun sain kirjasta ensimmäisen version valmiiksi, myös Mannerheimin puhe lakkasi, Oranen naurahtaa.

Oranen kertoo, että hänellä on aina ollut "vähän ylivilkas" mielikuvitus. Hän kertoo kehittäneensä tarinoita niin kauan kuin muistaa ja kuvastaa sen sekä kirjoittamisen olevan osa hänen identiteettiään. Toisin oli vielä uran alkupuolella, jolloin Oranen kirjoitti parhaimmillaan romaanin uusiksi jopa 28 kertaa.

Kirjailija aloittaa kirjoitusprojektin vasta, kun ydinoivallus on saatu – kirjan tai muun teoksen sielu. Silloin hän todellakin sukeltaa päähenkilön maailmaan ja lainaa samalla erityisiä taitoja toiselta. Esimerkiksi yhtä viimeisintä kirjaa kirjoit-

ESPAÑA ON VAIKUTTANUT PALJON TEOKSIIN. "HEHKUSSA" KÄSITELLÄN KOKONAISEN KIRJAN VERRAN SUOMALAISTEN ELÄMÄÄ COSTA DEL SOLILLA.

Raija herkuttelee espanjalaisilla mantelilla Espanjassa sekä Suomessa.

taessaan Raija selaili päähenkilönsä maalauksia ja yhtäkkiä hänelle valkeni kaikki. Hän pääsi taulujen avulla päähenkilönsä maalauksiin sisäin, alkoi ajatella päähenkilönsä tavoin.

Espanja on vaikuttanut paljon teoksiin. *Hehkussa* käsitellään kokonaisen kirjan verran suomalaisten elämää Costa del Solilla. Mijasien liikenneympyrän punaiset kukat antoivat nimen *Punaisten kukkien puutarhalle*, vaikka kirja sijoituu Suomeen ja erityisesti Mikkeliin ja Saimaan rannalle. *Punaisten kukkien puutarhan* päähenkilönä seikkailee Jyrkin isoäidin isä *Edwin Allén*.

YKSI PARHAITA ASIOITA ESPANJASSA OVAT MANTELIT

Kirjailija kokee, että Espanja ja sen kulttuuri on muuttanut paljonkin vuodesta 1998.

– Silloin tyypillinen näky kadulla oli paikallisen näköinen, puku päällä ja salkku kädessä kävelevä mies ja ammatti todennäköisesti kirjanpitäjä. Ostoksia sai tehdä espanjalaisista kivijalkaliikkeistä ja laatu oli huippua! Kalustimme koko La Calan asunnon paikallisista liikkeistä – huonekalut, verhot, astiat – ja suurin osa niistä on yhä moitteettomassa kunnossa. Nyt kivijalkakaupat ovat vaihtuneet kiinalaisiin halpamyymälöihin.

Jotain hyvää sentään säilyi. Raija on ihastunut torilla myytäviin mantelisiin ja kehuu sekä mantelien laatua että vakiomyyjältä saamansa asiakaspalvelun laatua. Myyjä avaa hänelle aina uuden purkin ja lähettää manteleita Raijalle Suomeen saakka jopa viiden kilon verran.

– Suomesta on vaikeaa saada näin pitkään säilyviä manteleita. Hedelmät, marjat ja jogurtti ovat mantelien kanssa verraton yhdistelmä, mihin en kyllästy koskaan, Raija toteaa.

KUN KIELI MURTUU, MURTUU KULTTUURI

Jo vuoden 2027 romaania pohtivan taitelijan kirjoitustahti on vaikuttanut siihen, ettei espanjan opiskelu ole riittänyt aikaa eikä energiaa. Raija kertoo selviävänsä arkipäiväisistä asioista espanjaksi, vaikka nykyään Espanjassa pärjää hyvin englannilla, Fuengirolan alueella jopa suomella.

Kielistä puhuttaessa Raija kertoo havaintojaan suomen kielen köyhtymisestä.

– Kielioppiin ei kiinnitetä yhtä paljon huomiota kuin aikaisemmin. Tekoäly tekee tekstistä monotonista sekä sielutonta. Kun kieli murtuu, murtuu koko kulttuuri, Raija toteaa dramaattisesti. – Muutenkin harmittaa tämä trendi, jossa asioita oikaistaan ja samankaltaistetaan. Näin kulttuurien tuomat perinteet ja rikkaudet jäävät unholaan.

Autenttisuuteen uskova kirjailija ei ole myöskään innostunut digitaalisuudesta. Hän ei käytä WhatsApp-viestisovellusta, ja kokee tekoälyllä tekstien kirjoittamisen sieluttomaksi.

– Kielen pitää olla joka hetki uudenlaista.

KIRJAILIJA KOKEE, ETTÄ ESPANJA JA SEN KULTTUURI ON MUUTTUNUT PALJONKIN VUODESTA 1998.

Suurella sydämellä ja intohimolla kirjoittavalle taiteilijalle tulee aina teoksen valmistuttua ikävä teoksensa seikkailuja.

RAIJA KERTOO SELVIÄVÄNSÄ ARKIPÄIVÄISISTÄ ASIOISTA ESPANJAKSI, VAIKKA NYKYÄÄN ESPANJASSA PÄRJÄÄ HYVIN ENGLANNILLA.

Kokonaisuuteen voidaan vaikuttaa paljon jo sillä, että vaihdetaan kahden sanan paikkaa keskenään. Kielien tulee pystyä kuvaamaan kirjoittajaa, ympäristöä ja tunnetilaa. Sen tulee olla tässä hetkessä muodostuvaa.

KOVIN VAATIMATON TAITELIJA

Haastattelun loppupuolella Jyrki esittelee ylpeänä Raijan komeaa taiteilijahistoriaa vielä paperilla. Siihen on merkitty kaikki Raijan teokset sekä niiden julkaisuvuosi. Tahti saa hengen salpaantumaa: Oranen on kirjoittanut parhaimmillaan kaksi kirjaa vuodessa ja saattanut samalla vielä luonnostella käsikirjoitusta TV-sarjaan!

Vaikka Orasen teokset ovat sekä kriitikoiden että kansan rakastamia, hänen on haastavaa olla ylpeä itsestään.

– Olen korkeintaan tyytyväinen siitä, etten ole tehnyt liikaa tyhmyyksiä. Tai miten monen asian suhteen viisastunut, hän pohtii vaatimattomasti.

Kuitenkin kertoessaan kahta seuraavaa *Mar-*

salkan ruusuun liittyvää muistoa taitelija myönsi tunteneensa myös pientä ylpeyttä:

– Sain kerran hyvin erityisen kiitoskirjeen. Kirjakauppaan oli tullut asiakas, jolle suositeltiin *Marsalkan ruusua*. Asiakas oli kertonut myyjälle, ettei ole kiinnostunut. Hän omisti jo noin 700 kirjaa, jotka käsittelivät tavalla tai toisella Mannerheimia. Lopulta asiakas oli kuitenkin ostanut kirjan. Ja pitänyt siitä niin, että lähetti myyjälle kiitoskirjeen, jotta hän lähettäisi sen eteenpäin minulle.

Toinen Orasen mieltä erityisesti lämmittävä kohtaaminen tapahtui presidentti **Niinistön** kanssa. Aikoinaan **Paasikivestä** lopputyönsä tehnyt Niinistö hämmästeli Orasen kykyä päästä toisen henkilön päin sisään.

– Niinistö kertoi kirjan luettuaan, että hänestä tuntui kuin ei olisi ennen tiennyt Paasikivestä mitään.

Valtavan lahjakkaalla taitelijalla ja oman tiensä kulkijalla on nyt erityisen hyvä syy olla ylpeä itseltään: tänä vuonna julkaistaan Orasen 50:s kirja! ●

ARTIKKELIT LUETTAVISSA MYÖS:

www.lehtiluukku.fi/lehdet/ole-lehti

www.lehtiluukku.fi/lue/ole-sanomat

Kaupan lehtihyllyt

YHTEYS

anneli@paivansara.fi

+358451202512